

Trygga famnar är inte utbytbara

Ge yrkesutbildade barnskötare fasta jobb i förskolan

Trygga famnar är inte utbytbara

Ge yrkesutbildade barnskötare fasta jobb i förskolan

Rapport av Ulrika Lorentzi, Kommunal 2015

Sammanfattning och förslag

Förskolan ska vara utvecklande, rolig och trygg för barnen. Den ska också vara en service för föräldrar så de kan arbeta eller studera. Detta dubbla syfte kan bara uppnås om barnen får trygga relationer med förskolans pedagoger. För att skapa kontinuitet i förskolornas arbetslag krävs en långsiktig personalpolitik. Den behöver bygga på heltids- och tillsvidareanställningar och se kompetensen både hos yrkesutbildade barnskötare och högskoleutbildade förskollärare.

Denna långsiktiga personalpolitik är en bristvara i dag. En ökad andel av de som arbetar i förskolan saknar utbildning för att arbeta med barn. Andelen visstidsanställda och timanställda ökar också. Drygt var femte kommun har bestämt sig för att enbart anställa förskollärare. Ofta lyckas de inte rekrytera förskollärare och tar istället in barnskötare eller personer utan utbildning på visstidsanställningar.

Kommunal ser med stor oro på denna utveckling. Det visar att vaga skrivningar i styrdokument om personal med rätt kompetens inte räcker för att säkra förskolans kvalitet. För att barnen ska få trygga relationer i en förskola med hög kvalitet måste trenden med ökande andel visstidsanställda och ökad andel personal som saknar utbildning vändas.

En långsiktig personalpolitik behövs även för att möta barnomsorgens rekryteringsutmaning. Under flera år har det utbildats för få barnskötare och förskollärare. I delar av landet är det brist på barnskötare och förskollärare är ett bristyrke i hela landet. Det framtida rekryteringsbehovet är stort. Till år 2022 bedömer SKL att 22 000 barnskötare kommer behöva rekryteras.

Kommunals förslag för att säkra kontinuitet och kvalitet i förskolan:

- Inför krav på grundbemanning med tre pedagoger per avdelning, i normalfallet en förskollärare och två barnskötare.
- Inför krav på att all personal i förskolan har grundläggande utbildning för att arbeta med barn eller är i utbildning.
- Bygg ut utbildningsplatserna. Det behövs ett kunskapslyft med flera åtgärder, bland annat fler utbildningsplatser i barn- och fritidsprogram, insatser som kombinerar utbildning och praktik och ett nationellt yrkesvuxenutbildningsprogram för att bli barnskötare för personer som har en gymnasieutbildning sedan tidigare.
- Se barnskötarnas specifika kompetens och skapa möjligheter att utvecklas inom barnskötaryrket.
- Heltid- och tillsvidareanställningar ska vara norm i förskolan. Ta bort möjligheten att stapla visstidsanställningar och avskaffa allmän visstidsanställning.

Innehåll

Syftet med den här rapporten.....	6
Vad är problemet?	6
Förskolans uppdrag.....	6
Vad är en barnskötare?.....	6
Arbetslaget i förskolan	7
Mixen av barnskötare och förskollärare i förskolan består	8
Antalet barnskötare ökar i alla sektorer	9
Fler saknar utbildning i fristående förskolor än i kommunala förskolor.....	10
Allt fler osäkra anställningar.....	11
Varför ökar osäkra anställningar?	12
Brist på utbildade barnskötare	12
Kommunals förslag.....	14
Bilaga. Personalens utbildning och barngruppsstorlek, 2013.	16

Syftet med den här rapporten

Kommunal har drygt 515 000 medlemmar. Av dem är över 47 000 barnskötare. Kommunals uppgift är att tillvarata medlemmarnas intressen på arbetsmarknaden och i samhällslivet i övrigt. Vår vision är att de viktiga jobb som medlemmarna i Kommunal utför ska bli så bra att de blir värda att älska - dygnets alla timmar.

Syftet med den här rapporten är att visa att barnskötare är en viktig yrkegrupp i förskolan och kommer att fortsätta vara det även i framtiden. Syftet är också att visa vad som behövs för att skapa kontinuitet och kvalitet i förskolan och vända trenden med ökande andel visstidsanställda och personal som saknar utbildning.

Vad är problemet?

Visstidsanställningar i förskolan ökar och allt fler i personalen saknar utbildning för att arbeta med barn. Den här utvecklingen drabbar barnen då de inte kan bygga trygga relationer eftersom personalen ständigt byts ut. Den drabbar också Kommunals medlemmar som arbetar i förskolan. De anställs på visstidsanställningar och får inte möjlighet att göra ett bra jobb eller utvecklas i yrket. Kommunal menar att många kommuner för en kortsiktig personalpolitik som hotar kontinuitet och kvalitet i förskolan.

Många barnskötare i Sverige känner sig ifrågasatta eller till och med utrotningshotade. I en enkät¹ till kommunerna som tidningen *Kommunalarbetaren* gjorde 2014 svarade åtta av tio kommuner att de hade beslut på att en majoritet av personalen på förskolan ska vara förskollärare. I mer än var femte kommun, 22 procent, vill kommunen enbart ha förskollärare anställda. Ofta lyckas de inte rekrytera förskollärare utan tar istället in barnskötare eller personer som saknar utbildning på visstidsanställningar. Barnskötare som vikarierar en längre tid på förskollärartjänster får ändå inte fast anställning eftersom de saknar behörighet för tjänsten. Konsekvensen blir otrygga anställningar för barnskötarna och hög personalomsättning och otrygghet för barnen.

Förskolans uppdrag

Enligt skollagen är syftet med förskolan att stimulera barns utveckling och lärande samt erbjuda barnen en trygg omsorg. Förskolan ska vara utvecklande, rolig och trygg för barnen. Den ska också vara en service för föräldrar så de kan arbeta eller studera. Förskolan har även ett samhällsuppdrag att stärka grundläggande värderingar som ger en demokratisk grund för samhället och utjämna livschanser mellan barn med olika behov och förutsättningar.

Vad är en barnskötare?

Barnskötare är yrkesutbildade pedagoger som arbetar med barnens omsorg, utveckling och lärande. De har en gymnasieutbildning eller en yrkesvuxenutbildning. I förskolans arbetslag arbetar barnskötare tillsammans med förskollärare och eventuella andra kompetenser. Barnskötarna arbetar nära barnen under hela dagen – löser konflikter, är med i leken, i samlingar, vid måltider och utevistelse. I samråd med förskollärarna genomför barnskötare även utvecklingssamtal och har andra kontakter med föräldrar.

¹ Johan Erlandsson & Mats Gustavsson Hedenström, "Var femte kommun ratar barnskötare" *Kommunalarbetaren* 1/7 2014.

Arbetslaget i förskolan

Verksamheten i förskolan ska utgå från en helhetssyn på barnet och barnets behov och utformas så att omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet. För att åstadkomma detta bedrivs verksamheten av ett arbetslag med olika kompetenser. Under lång tid har ungefär hälften av personalen varit yrkesutbildade barnskötare och hälften högskoleutbildade förskollärare.

Frågan om förskollärarnas och barnskötarnas roller och funktioner i arbetslaget har diskuterats länge. År 2006 gav Regeringskansliet ut skriften *Förskolan i politiken – om intentioner och beslut bakom den svenska förskolans framväxt*, skriven av Barbara Martin Korpi, som arbetade i flera decennier med barnomsorg inom regeringskansliet. Hon trodde då att frågan var på väg att lösas.

Nästan ett decennium senare får vi tyvärr konstatera att Barbara Martin Korpi hade fel om förståelsen av behovet av flera personalkategorier. Tvärtom har den nya skollagen 2010 använts som argument för att omvandla barnskötartjänster till förskollärartjänster. Kommunpolitiker och kommunala tjänstemän har tolkat lagen och läroplanen som krav på endast förskollärare i förskolan, fast det står i styrdokumentet att verksamheten ska utföras av ett arbetslag med flera kompetenser.

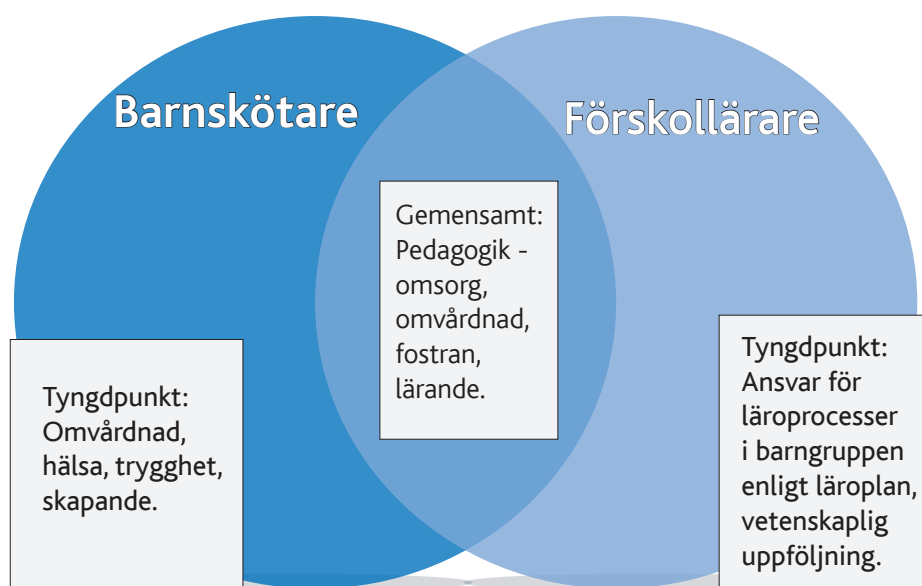
I och med skollagen blev förskolan en egen skolform. De olika personalgruppernas ansvar förtydligades. Förskolechefen har det övergripande ansvaret för att verksamheten bedrivs i enlighet med förskolans hela uppdrag. Förskollärare har ett övergripande ansvar för undervisningen och för att barnens läroprocesser vilar på vetenskaplig grund och sker i enlighet med målen i läroplanen samt för utformningen av utvecklingssamtal. Barnskötarna omnämns särskilt som en personalgrupp som ingår i det arbetslag som utför verksamheten.

Kommunal och förskollärarnas fackförbund Lärarförbundet är överens om att olika kompetenser i förskolan kompletterar och berikar varandra. År 2011 skrev förbunden ett gemensamt brev till samtliga kommuner om den nya skollagen och läroplanen. Där tas såväl yrkesgruppernas roller som politikernas ansvar upp:

”Av skollag och läroplan framgår att utbildningen i förskolan ska utgå från en helhetssyn på barnet och barnets behov och utformas så att omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet. Både Lärarförbundet och Kommunal tycker att det är mycket positivt att roller och uppdrag för förskolechefer, förskollärare och barnskötare tydliggörs med utgångspunkt i de nya styrdokumentet. Enligt vår uppfattning måste alla kompetenser i förskolan, såväl yrkesmässiga som personliga, nyttjas på bästa sätt så att de kompletterar och berikar varandra. Som huvudmän har ni ett viktigt ansvar för implementeringen av de nya styrdokumentet, och för att förskolan har en arbetsorganisation som ger den kvalitet och likvärdighet som nu slås fast i lag och förordning. Ni har ansvar för att förutsättningarna och resurserna möjliggör detta och för att både förskollärare och barnskötare får kontinuerlig kompetensutveckling.”²

Ifrågasättandet av barnskötare är även en del av en allmän trend i samhället där högskoleutbildning ges hög status medan praktisk yrkesutbildning inte värderas lika högt. Det brukar kallas akademisering. Inom förskolan innebär akademisering att yrkesutbildade barnskötare uppfattas som ”halva förskollärare”. Den kunskap barnskötare förvärvat genom yrkeutbildning som varvar praktik och teoretisk reflektion osynliggörs.

² Kommunal och Lärarförbundet: *Se hela förskolans uppdrag!* Brev till kommuner 2011.

Figur 1. Barnskötare och förskollärare har kompetenser och fokus i yrkesrollen som delvis överlappar och delvis kompletterar varandra.

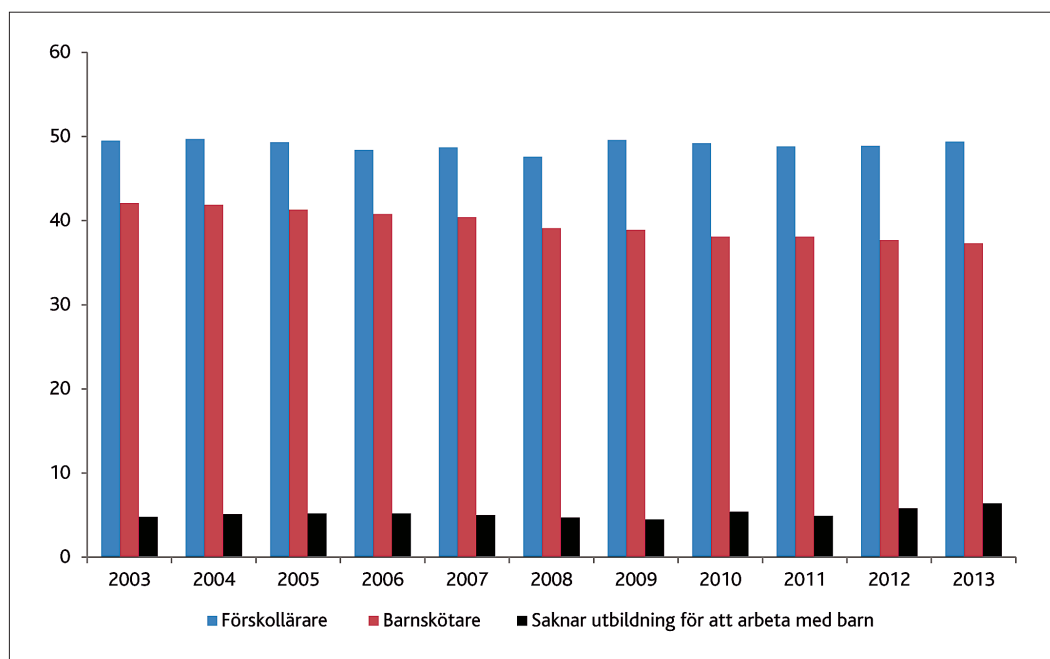
För att lösa frågan om förskollärarnas och barnskötarnas roller och funktioner i arbetslaget måste både politiker och förskolans personal inse att båda yrkesgrupperna behövs för att klara förskolans uppdrag. I figur 1 visas att barnskötarens och förskollärarens kompetenser delvis överlappar och delvis kompletterar varandra och att yrkesgrupperna har olika huvudfokus.

Mixen av barnskötare och förskollärare i förskolan består

Bilden av barnskötarens arbetsmarknad är motsägelsefull. Trots att många bedömare förväntade sig att barnskötarna skulle ersättas av förskollärare så finns barnskötarna kvar. Mixen av förskollärare och barnskötare består, om vi tittar på genomsnittssiffror för hela landet.³ Andelen förskollärare har inte ökat över tid. Andelen barnskötare har minskat lite och andelen som saknar utbildning har ökat. Det är viktigt att komma ihåg att det finns stora skillnader mellan kommuner⁴ och mellan driftsformer.

³ Skolverkets statistik för personal i förskola samlas in av SCB via kommunerna. Eftersom insamlingen sker i flera led finns risk för felrapportering. Från och med 2014 samlas statistiken in direkt från förskolorna.

⁴ Se bilaga.

Figur 2. Personal i förskola 2003 – 2013, andel förskollärare samt personal som saknar utbildning för att arbeta med barn. Källa: Skolverket/SCB.

Antalet barnskötare ökar i alla sektorer

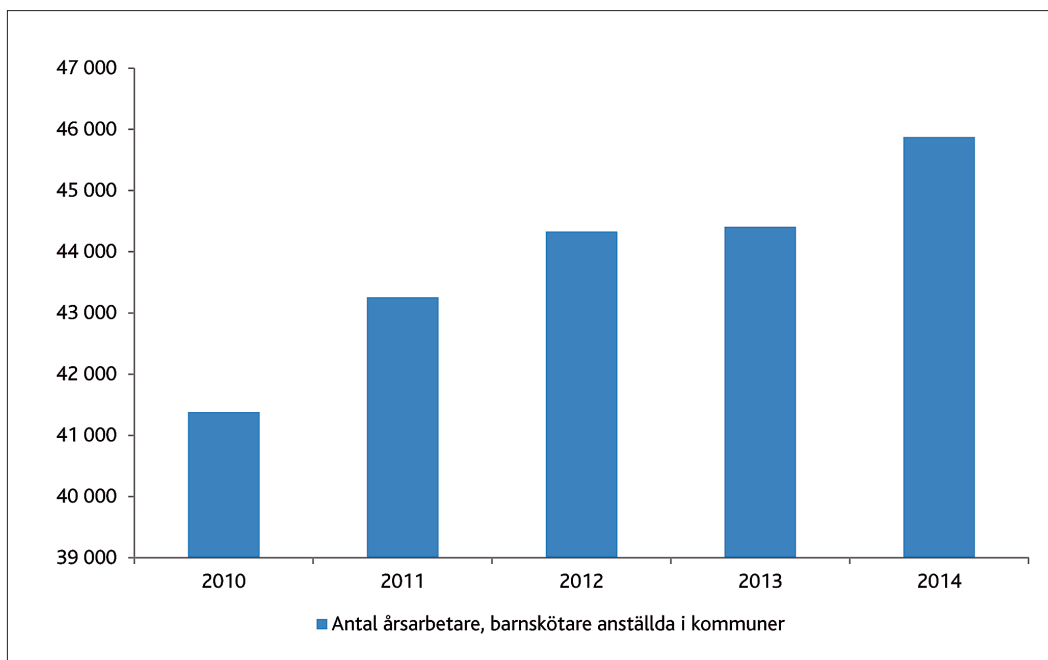
Av SCB:s yrkesregister framgår att antalet anställda inom yrkeskategorin barnskötare m.fl. ökar. År 2012 fanns det 94 000 anställda barnskötare m.fl. jämfört med 87 000 år 2005.⁵

Barnskötare m.fl. i olika sektorer, antal	2005	2012
Kommuner	73 100	73 500
Aktiebolag, ej offentligt ägda	7 200	13 000
Övriga organisationer (kooperativ, stiftelser)	6 700	7 500
Totalt	87 000	94 000

Källa: SCB:s yrkesregister.

Antalet barnskötare m.fl. i aktiebolag har ökat mest. Ökningen är med drygt 80 procent, alltså nästan en fördubbling. Antalet anställda i kommunerna och i organisationer (kooperativ och stiftelser) har ökat lite.

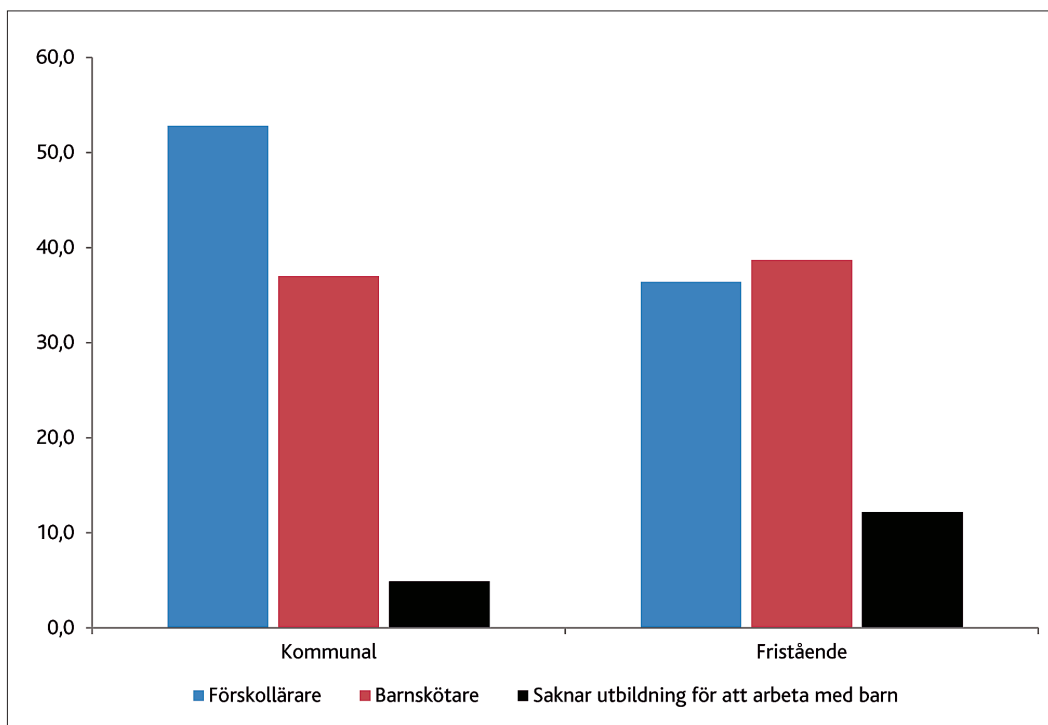
⁵ Om skillnaderna mellan Skolverkets statistik och SCB:s yrkesregister. Skolverkets statistik är ett nedslag 15 oktober som mäter hur många och vilka yrkesgrupper som arbetade den dagen. SCB:s yrkesregister däremot kräver bara en timmes utfört arbete under november månad. Dessutom är Barnskötare m.fl. en bred grupp med flera olika yrken. Så här beskrivs den: "Sköter och sysselsätter barn på bl.a. daghem, förskola, fritidshem och sjukhus samt inom skolans sexårsverksamhet; bistår handikappade elever inom barnomsorg och skola." Dessa yrkesbenämningar ingår: Barnhemsbiträde, Barnsamarit, Barnskötare, Barnsköterska, förskola, Barntimmeledare, Barnvårdare, förskola, Dagbarnvårdare, Dagmamma, Elevassistent, Elevstödare, Elevvårdsassistent, Fritidshemsbiträde, Föreningsgårdsarbetare, Församlingsassistent, förskolebarn, Förskoleassistent, Hemspråkstränare, Kamratstödare, Klassmorfar, Klassmormor, Lekbiträde, Lekledare, Lekplatsföreståndare, Lärarassistent, Modersmålstränare, Pedagogassistent, Resursassistent, förskola/skola, Resurslärare, elevassistent förskola/skola, Skolvärd, Ungdomsgårdsarbetare, Vård, skola.

Figur 3. Kommunalt anställda barnskötare, antal årsarbetare 2010-2014. Källa: SKL:s personalstatistik.

I Sveriges kommuner och landstings, SKL:s, databas finns statistik på antal anställda barnskötare och antal årsarbetare anställda i kommunerna som barnskötare.⁶ Den visar att antalet barnskötare i kommunerna har ökat. Det var drygt 60 000 anställda 2010 och nästan 64 000 personer 2013. Många barnskötare är deltidsanställda. Det innebär att antalet årsarbetare blir lägre än antalet anställda. Även antalet årsarbetare har ökat, från knappt 41 000 år 2008 till drygt 44 300 år 2013, se figur 3.

Fler saknar utbildning i fristående förskolor än i kommunala förskolor

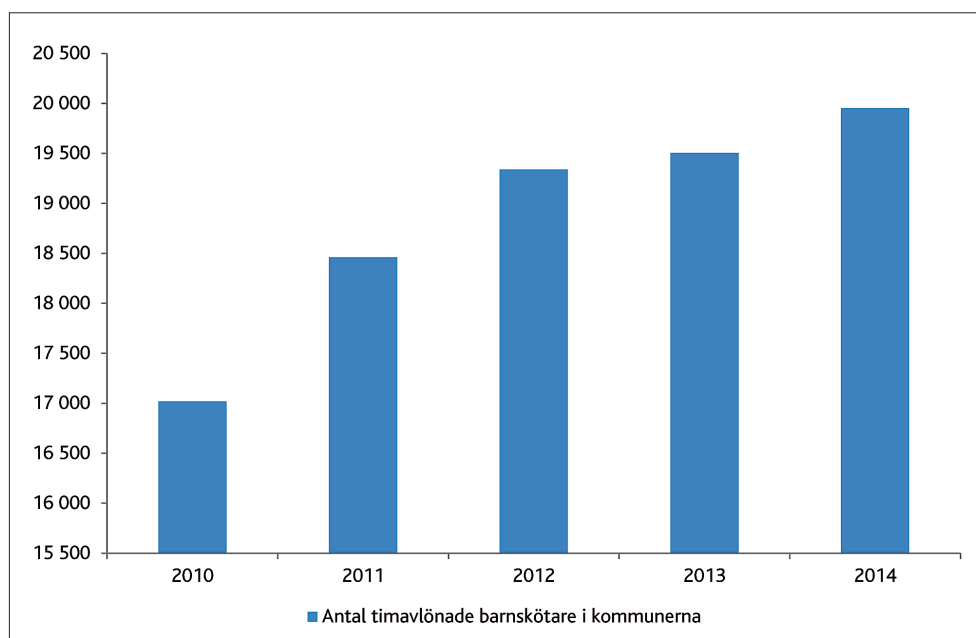
Figur 4. Andel förskollärare, barnskötare samt personal som saknar utbildning för att arbeta med barn i förskola 2013, kommunala och fristående. Källa: Skolverket.

⁶ SKL:s databas Kolada.

I de fristående förskolorna är andelen som saknar utbildning för att arbeta med barn, över 12 procent, betydligt högre än i de kommunala förskolorna, knappt 5 procent. Andelen förskollärare är betydligt lägre i fristående förskolor än i kommunala. Andelen barnskötare är något högre i fristående förskolor, men förskollärare har i hög utsträckning ersatts av utbildade. Sammantaget är utbildningsnivån lägre i fristående förskolor än i kommunala.

Allt fler osäkra anställningar

Allt fler barnskötare är visstidsanställda. I SCB:s Arbetskraftsundersökning, AKU, finns uppgifter om andel visstidsanställda inom utbildningssektorn inklusive förskola uppdelat på arbetare och tjänstemän samt uppdelat på anställda i kommunerna och privata arbetsgivare. Där framgår att 2013 var 26 procent av arbetarna anställda i utbildningssektorn i kommunerna visstidsanställda och 33 procent av dem anställda i privat sektor. Detta är en ökning från 2008 då 22 procent av arbetarna anställda i kommunerna och 27 procent av arbetarna anställda i privat sektor inom utbildning var visstidsanställda.

Figur 5. Antal timavlönade barnskötare i kommunerna 2010-2014. Källa: SKL:s personalstatistik.

Antal och andel timavlönade har ökat inom alla yrkesgrupper på förskolan.⁷ I kommunerna har antalet timavlönade barnskötare ökat bara på de senaste åren från drygt 17 000 år 2010 till nästan 20 000 år 2014. Det innebär att även andelen av de anställda barnskötarna i kommunerna som är timavlönade har ökat, från 30 procent till 32 procent. De timavlönade barnskötarna har ofta låg sysselsättningsgrad. År 2014 arbetade de i genomsnitt 41 procent deltid.

⁷ SKL Personalstatistik.

Varför ökar osäkra anställningar?

Det finns flera förklaringar till att allt fler inom förskolan har osäkra anställningar.

- Politik på riksnivå: Den borgerliga regeringen tillät år 2007 arbetsgivare att stapla visstidsanställningar och införde anställningsformen allmän visstidsanställning.
- Lokal politik: Ett antal kommuner gör om barnskötartjänster till förskollärartjänster, för att de tror att lagen kräver det och att det skulle leda till högre kvalitet. Barnskötare får korta vikariat för kommunen hoppas på att snart hitta en förskollärare. Eftersom de inte är behöriga till tjänsten får de inte rätt till tillsvidareanställning även om de arbetar under lång tid.
- Marknadisering: Förskolan har i dag en marknadsliknande styrning med fri etableringsrätt och en barnomsorgspong som följer med barnet till den verksamhet som föräldrarna väljer. Det leder till en instabilitet – förskolan har svårt att förutse sina intäkter och vågar därför inte anställa personer tillsvidare. Det påverkar både kommunala och privata förskolor, men som framgår av SCB:s statistik ovan är andelen visstidsanställda ännu högre i privata förskolor än i kommunala.

Brist på utbildade barnskötare

På barn- och fritidsprogrammet i gymnasieskolan går knappt 3 000 elever per årskurs⁸. De kan välja tre olika inriktningar: fritid och hälsa, pedagogiskt arbete eller socialt arbete. De som väljer pedagogiskt arbete får kunskaper om barns och ungas utveckling, lärande, behov och rättigheter samt om olika pedagogiska verksamheter. Den inriktningen ska förbereda eleverna för arbete till exempel som barnskötare i förskolan eller elevassistent i skolan. Drygt hälften av eleverna på barn- och fritidsprogrammet väljer inriktningen för att bli barnskötare eller elevassistent, ungefär 1 500 elever per årskull.

Senaste tiden har det kommit flera rapporter om att det är brist på yrkesutbildade barnskötare. Tidningen *Smålänningen* rapporterar 15 december 2014, att Ljungby kommun startar upp inriktningen mot pedagogiskt arbete på barn- och fritidsprogrammet på Sunnerbogymnasiet. Förr blev barnskötare övertaliga men nu verkar det snarare finnas en brist, står det i artikeln.

Katrineholm står inför en stor utmaning när ett 60-tal förskollärare och barnskötare ska rekryteras på ett och ett halvt år, rapporterar *Katrineholmskuriren* 16 december 2014. Det stora rekryteringsbehovet beror på ett ökat behov av barnomsorg i kombination med att pedagoger går i pension. Kommunstyrelsens ordförande Gunnar Dahlström säger till tidningen att det finns risk att kommunen tvingas anställa personal som saknar utbildning för att arbeta med barn.

I sin senaste prognos har Sveriges kommuner och landsting, SKL, mer än dubblat det framtida behovet av barnskötare⁹. SKL förklarar förändringen med att de tidigare antog att andelen förskollärare skulle öka och andelen barnskötare minska. Nu räknar de istället med oförändrade andelar av de olika yrkesgrupperna. Till år 2022 bedömer SKL att 22 000 barnskötare kommer behöva rekryteras.

⁸ Skolverket, SIRIS.

⁹ SKL (2014) *Så löser vi rekryteringsutmaningarna. En rapport om rekryteringsbehoven i skola och förskola.*

Arbetsförmedlingen, däremot, har inte uppmärksammat att andelen barnskötare är konstant utan hävdar fortfarande att barnskötare är ett av de yrken som det kommer att bli svårast att få jobb i framtiden. I Arbetsförmedlingens yrkeskompass står:

”Behovet av att rekrytera barnskötare kommer att minska men ändå förbli stort under de närmaste tio åren. Visserligen minskar behovet av barnskötare på grund av att man inom barnomsorgen efterfrågar förskollärare i första hand. Å andra sidan ökar behoven eftersom antalet barn i förskoleåldrar väntas öka och bristen på förskollärare alltjämt blir stor.

Tillgången på barnskötare är stor, bland annat därför att yrkesutbildning inte alltid efterfrågas.”

Arbetsförmedlingen ser att det är många som söker barnskötarjobb, även personer som saknar utbildning, och konstaterar att yrkesutbildning inte alltid efterfrågas. En alternativ förklaring till att det finns många sökande skulle kunna vara den höga arbetslösheten och kraven på arbetslösa att söka många jobb. Att yrkesutbildning inte alltid efterfrågas kan förklaras med att kommunen är skyldiga att erbjuda barnomsorg och om det inte finns utbildad personal att anställa kommer de anställa de som söker. Det är alltså fullt möjligt att ha högt söktryck på barnskötartjänster och samtidigt ha brist på utbildade barnskötare.

Både Ljungby och Katrineholm i exempel ovan ser barnskötare som en utbildad yrkesgrupp som inte kan ersättas med utbildad personal. Det finns dock kommuner som anser att barnskötare är ”en beteckning på ett yrke utan behörighetskrav”¹⁰, till exempel i Härryda kommun där förskolecheferna skriver just så i en debattartikel. Den inställningen syns också i statistiken. Härryda är en av de kommuner som ligger över genomsnittet i andel utbildad personal i förskolan, drygt 10 procent jämfört med drygt 6 procent för hela landet.

¹⁰ Elisabeth Wallberg, Ulrika Sjöberg & Susanne Palm, ”Vi vill ha rätt att anställa en förskollärare”, *GP* 25/11 2014.

Kommunals förslag

Förskolan ska vara utvecklande, rolig och trygg för barnen. Den ska också vara en service för föräldrar så de kan arbeta eller studera. Detta dubbla syfte kan bara uppnås med en långsiktig personalpolitik som säkrar kontinuitet och ser alla kompetenser som ingår i förskolans arbetslag. Ska det lyckas krävs en långsiktig personalpolitik som ser barnskötarnas värde.

För att säkra kontinuitet och kvalitet i förskolan föreslår Kommunal:

- Inför krav på grundbemanning med tre pedagoger per avdelning, i normalfallet en förskollärare och två barnskötare. Kommunal anser även att rekommendationen om barngruppstorlek i förskolan ska återinföras: 12 barn i småbarnsgrupp, 1-3 år och 15 barn i storbarnsgrupp, 4-5 år. Vidare anser Kommunal att det behövs ett maxtak för barngrupperna: 15 barn för småbarnsgrupper.
- Inför krav på att all personal i förskolan har grundläggande utbildning för att arbeta med barn eller är i utbildning.
- Bygg ut utbildningsplatserna. Det behövs ett kunskapslyft med flera åtgärder – fler utbildningsplatser i barn- och fritidsprogram, insatser som kombinerar utbildning och praktik, ett nationellt yrkesvuxenutbildningsprogram för att bli barnskötare för personer som har en gymnasieutbildning sedan tidigare.
- Se barnskötarnas specifika kompetens och gör det möjligt att utvecklas i barnskötaryrket.
- Heltid- och tillsvidareanställningar ska vara norm i förskolan. Ta bort möjligheten att stapla visstidsanställningar och avskaffa allmän visstidsanställning.

Bilaga. Personalens utbildning och barngruppsstorlek, 2013.

Andel årsarbetare i procent med barnskötarutbildning, förskollärarytbildning samt utan utbildning för att arbeta med barn och antal barn per avdelning. Källa: Skolverket/SCB.

Kommunnamn	Barnskötar- utbildning	Förskolläraryt- utbildning	Utan utbildning för arbete med barn	Antal barn per avdelning
Ale	41	50	4	17,2
Alingsås	28	59	6	17,8
Alvesta	44	53	1	16,6
Aneby	21	58	21	14,7
Arboga	29	55	10	18
Arjeplog	55	36	1	15
Arvidsjaur	24	73	3	13,9
Arvika	36	60	3	15,9
Askersund	42	57	0	16,8
Avesta	50	45	5	19,9
Bengtstors	24	65	3	16,8
Berg	36	53	9	13,7
Bjurholm	46	48	7	16,5
Bjuv	32	66	2	15,7
Boden	14	85	1	16,9
Bollebygd	19	60	17	15,8
Bollnäs	27	69	4	17,1
Borgholm	25	74	0	20,8
Borlänge	45	50	3	16,3
Borås	22	64	11	18,7
Botkyrka	47	28	21	19,1
Boxholm	55	38	7	16,5
Bromölla	27	67	1	17,8
Bräcke	48	39	9	17,1
Burlöv	53	42	1	16
Båstad	36	61	2	15,5
Dals-Ed	32	48	20	17,5
Danderyd	41	39	7	14,6
Degerfors	30	71	0	17,4
Dorotea	36	53	0	15,5
Eda	41	53	5	16,5
Ekerö	42	32	21	16,1
Eksjö	39	56	4	15,5
Emmaboda	36	60	2	13,3
Enköping	39	50	7	18,2
Eskilstuna	40	52	3	18,3
Eslöv	37	59	3	17,4
Essunga	22	72	2	18,8
Fagersta	43	54	2	18,5
Falkenberg	35	59	3	20,4
Falköping	16	70	10	18,2
Falun	38	55	4	17,7
Filipstad	26	54	14	18,2
Finspång	29	62	8	17,7
Flen	45	49	3	15,9
Forshaga	17	81	1	17,3

Kommunnamn	Barnskötar- utbildning	Förskollärar- utbildning	Utan utbildning för arbete med barn	Antal barn per avdelning
Färgelanda	49	46	2	19,4
Gagnef	41	59	0	17,6
Gislaved	29	62	5	16,3
Gnesta	40	43	15	15,1
Gnosjö	37	51	12	16,2
Gotland	38	51	4	16,4
Grums	21	71	8	16
Grästorp	31	68	0	24,6
Gullspång	29	67	3	17,4
Gällivare	40	48	4	18,6
Gävle	31	63	3	18,7
Göteborg	40	51	5	17,6
Götene	12	80	7	17,8
Habo	14	77	9	17,5
Hagfors	41	59	0	17,8
Hallsberg	41	56	2	15,5
Hallstahammar	39	56	4	18,6
Halmstad	41	55	2	17,4
Hammarö	11	86	1	18
Haninge	51	30	16	17,5
Haparanda	44	54	1	15,4
Heby	47	37	12	17,9
Hedemora	29	60	9	13,5
Helsingborg	31	56	7	16,3
Herrljunga	16	66	13	16,7
Hjo	18	75	2	18,6
Hofors	23	77	0	16
Huddinge	58	28	9	17
Hudiksvall	33	65	1	17,2
Hultsfred	19	74	0	15,8
Hylte	47	49	0	17,7
Håbo	58	32	3	18,7
Hällefors	20	64	15	19,2
Härjedalen	34	49	16	15,2
Härnösand	28	65	5	14,9
Härryda	32	54	10	17,4
Hässleholm	39	57	2	15,8
Höganäs	34	53	5	12,8
Högsby	43	48	5	18,2
Hörby	39	52	3	15,4
Höör	35	50	7	19,3
Jokkmokk	20	69	8	15
Järfälla	48	37	11	17,3
Jönköping	12	86	1	15
Kalix	33	67	0	16,3
Kalmar	20	77	2	16,7
Karlsborg	35	60	6	15,9
Karlshamn	20	73	5	15,9
Karlskoga	41	59	0	17,3
Karlskrona	40	58	0	17

Kommunnamn	Barnskötar- utbildning	Förskollärar- utbildning	Utan utbildning för arbete med barn	Antal barn per avdelning
Karlstad	21	76	1	16,6
Katrineholm	32	63	4	19
Kil	25	63	11	17
Kinda	45	53	1	18,5
Kiruna	47	43	7	16,6
Klippan	47	48	3	17,9
Knivsta	42	40	16	18,8
Kramfors	26	74	0	19,6
Kristianstad	31	66	1	16,2
Kristinehamn	34	63	1	19,2
Krokom	31	44	14	15,5
Kumla	47	48	4	16,4
Kungsbacka	36	55	6	18,1
Kungsör	28	70	0	16,9
Kungälv	30	60	4	16,6
Kävlinge	53	44	2	16,8
Köping	31	65	2	16,9
Laholm	33	55	5	15,1
Landskrona	38	55	3	17,2
Laxå	38	59	3	14,9
Lekeberg	28	58	3	16,6
Leksand	28	68	1	17,9
Lerum	40	53	4	17,2
Lessebo	31	58	4	15,8
Lidingö	39	36	20	16,2
Lidköping	28	70	3	18,1
Lilla Edet	33	66	1	18,6
Lindesberg	22	71	4	18,5
Linköping	44	50	3	18,6
Ljungby	39	60	1	17,2
Ljusdal	39	53	7	16,5
Ljusnarsberg	45	53	0	14,8
Lomma	35	58	3	15,4
Ludvika	35	55	8	17,8
Luleå	31	67	0	16,9
Lund	33	57	6	14,2
Lycksele	48	43	9	15,2
Lysekil	18	77	5	18
Malmö	41	48	6	17,6
Malung-Sälen	46	46	8	13,9
Malå	8	72	21	17,1
Mariestad	21	74	3	16,1
Mark	36	56	7	17
Markaryd	36	57	2	17,1
Mellerud	27	70	3	20,6
Mjölby	46	53	1	15,9
Mora	38	58	4	16,5
Motala	35	61	1	19,3
Mullsjö	21	70	8	18
Munkedal	35	48	7	16,6

Kommunnamn	Barnskötar- utbildning	Förskollärar- utbildning	Utan utbildning för arbete med barn	Antal barn per avdelning
Munkfors	35	65	0	19,8
Mölnadal	34	54	7	16,9
Mönsterås	21	71	6	17,3
Mörbylånga	31	63	5	15,6
Nacka	49	36	11	16,1
Nora	24	70	2	19
Norberg	46	42	0	15,9
Nordanstig	34	53	9	16,6
Nordmaling	39	48	12	19
Norrköping	35	60	1	17,2
Norrtälje	47	43	5	14,8
Norsjö	39	61	0	15,3
Nybro	22	78	0	18,8
Nykvarn	28	62	7	16,6
Nyköping	43	52	2	15,5
Nynäshamn	45	46	8	17,8
Nässjö	36	56	5	16,3
Ockelbo	34	56	2	15,4
Olofström	28	70	1	15,8
Orsa	31	63	4	15,4
Orust	21	65	13	16,5
Osby	48	53	0	20,6
Oskarshamn	26	68	3	17,2
Ovanåker	19	78	1	16,3
Oxelösund	29	62	3	19,7
Pajala	41	55	5	12,3
Partille	28	58	11	19,5
Perstorp	53	45	0	21
Piteå	12	74	0	16,9
Ragunda	38	43	14	17
Robertsfors	34	43	18	17,7
Ronneby	34	61	2	15,3
Rättvik	36	64	0	15,2
Sala	42	52	0	18,6
Salem	50	44	5	19,8
Sandviken	14	83	2	16
Sigtuna	54	38	2	19,3
Simrishamn	32	57	4	15,1
Sjöbo	26	65	5	20,3
Skara	23	60	8	20,1
Skellefteå	42	57	1	17,2
Skinnskatteberg	37	55	4	14,8
Skurup	42	53	2	16,8
Skövde	26	67	6	17,7
Smedjebacken	42	50	2	16,8
Sollefteå	36	64	1	18,9
Sollentuna	43	38	14	17,7
Solna	46	36	14	15,6
Sorsele	53	42	5	16,8
Sotenäs	39	62	0	15,6

Kommunnamn	Barnskötar- utbildning	Förskollärar- utbildning	Utan utbildning för arbete med barn	Antal barn per avdelning
Staffanstorp	35	54	6	15
Stenungsund	34	54	11	17,9
Stockholm	46	37	13	14,8
Storfors	44	56	0	16,4
Storuman	25	71	3	14,1
Strängnäs	36	47	11	17
Strömstad	37	50	10	15,6
Strömsund	27	37	31	14,3
Sundbyberg	45	43	8	16,9
Sundsvall	44	52	3	16,9
Sunne	11	86	0	17,3
Surahammar	33	57	10	18
Svalöv	42	50	4	15,8
Svedala	41	57	1	13
Svenljunga	23	52	22	18,1
Säffle	25	71	1	17,3
Säter	39	53	7	14,4
Sävsjö	32	66	1	17,2
Söderhamn	30	67	3	20,3
Söderköping	46	50	4	16,3
Södertälje	36	40	18	18,6
Sölvesborg	46	53	1	17,7
Tanum	23	51	22	16,5
Tibro	23	75	0	19,9
Tidaholm	31	54	9	16,6
Tierp	27	64	9	18,8
Timrå	34	57	8	18,6
Tingsryd	40	59	0	16,5
Tjörn	24	76	0	20,2
Tomelilla	43	52	4	19,5
Torsby	32	60	7	17,8
Torsås	23	72	1	21
Tranemo	30	68	2	20
Tranås	19	76	3	18,8
Trelleborg	30	65	4	16,5
Trollhättan	33	61	3	17,3
Trosa	43	51	5	16,3
Tyresö	52	43	5	19,8
Täby	47	34	16	16,9
Töreboda	34	66	0	15
Uddevalla	27	65	5	18,3
Ulricehamn	27	64	6	16,4
Umeå	35	63	0	17
Upplands Väsby	48	40	8	21
Upplands-Bro	50	38	11	16,3
Uppsala	42	46	8	17
Uppvidinge	40	47	10	15
Vadstena	43	54	0	18,5
Vaggeryd	29	64	6	16,2
Valdemarsvik	33	67	0	16,6

Kommunnamn	Barnskötar- utbildning	Förskollärar- utbildning	Utan utbildning för arbete med barn	Antal barn per avdelning
Vallentuna	47	29	17	16,2
Vansbro	45	55	0	14,7
Vara	16	72	9	20,1
Varberg	28	64	4	16,4
Vaxholm	39	31	28	15,8
Vellinge	26	65	4	17
Vetlanda	17	81	0	15,4
Vilhelmina	42	46	11	14,9
Vimmerby	27	58	3	18,2
Vindeln	38	44	12	14,1
Vingåker	41	52	4	17,1
Vårgårda	22	72	1	17,5
Vänersborg	34	64	1	17,4
Vännäs	43	45	5	15,2
Värmdö	61	26	10	17
Värnamo	41	55	4	17,4
Västervik	29	63	2	17,3
Västerås	39	54	3	15,4
Växjö	33	61	4	17,1
Ydre	57	21	14	15,4
Ystad	24	69	1	18,6
Åmål	32	66	2	16
Ånge	36	61	3	16,8
Åre	35	45	13	15,4
Årjäng	47	50	4	15,9
Åsele	30	65	0	12,6
Åstorp	26	68	1	16,6
Åtvidaberg	46	46	6	14,7
Älmhult	34	63	2	14,6
Älvdalen	46	50	5	15,4
Älvkarleby	21	71	8	17,1
Älvsbyn	25	73	2	16,1
Ängelholm	25	66	3	18,3
Öckerö	34	48	6	17,8
Ödeshög	54	46	0	15,6
Örebro	33	60	3	17,8
Örkelljunga	36	64	0	17,1
Örnsköldsvik	33	65	0	15,9
Östersund	21	63	11	16,4
Österåker	45	33	13	17,2
Östhammar	44	56	0	15,4
Östra Göinge	42	53	2	17,4
Överkalix	39	61	0	17,3
Övertorneå	39	58	0	16,7
Riket	40	53	6	16,8

Kommunal.